

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Eemsdelta
T.a.v.
Postbus 15
9900 AA Appingedam

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Olonummer
7341785

Onze referentie
1310255

Datum 16 december 2022
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Bijlagen
0

Adres Smydingheweg nabij hoek Kuiperijweg
Postcode/plaats Garsthuizen
Gemeente/provincie Eemsdelta; Groningen;
Monumentnummer 34509

Geacht college,

Op 7 november 2022 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen.

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

Het plan bestaat uit het dorp weer een nieuw herkenningspunt te geven, een centrale plek. De werkzaamheden op het terrein blijven binnen de bestaande fundering van de voormalige Hervormde kerk. De grond binnen de fundering wordt opgehoogd met aarde, als een nieuwe wierde op de bestaande wierde. Op een nog aan te brengen paalfundering wordt een paviljoen geplaatst met toren op de plaats waar ooit de oude kerktoren zich bevond. De drie grafzerken die zich binnen de fundering bevinden blijven in het zicht omdat er een uitsparing in de ophoging wordt gemaakt die bestaat uit grondkerende wanden, betonnen keerwanden, en een afdak met een venster.

Waardering

In dit voorliggende plan gaat het om werkzaamheden in een gebied waar een dubbele bescherming op rust. Het gaat om een bovengronds (34509) en ondergronds rijksmonument (45976) op de percelen D 1104 en D 1105.

De omschrijving in het monumentenregister (34509) luidt: "*Binnen de fundering van de voormalige Hervormde kerk een grafzerk uit 1638/1639, een grafzerk uit 1661 en een grafzerk uit 1680. Voor de voormalige kerk een grafzerk uit 1795. Op het kerkhof een grafzerk uit 1750, een grafzerk uit 1752, een grafzerk uit 1761, een grafzerk uit 1763, een grafzerk uit 1775, een grafzerk uit 1777, een grafzerk uit 1780, een grafzerk uit 1784, een grafzerk uit 1795, een grafzerk uit 1794, een grafzerk uit 1801, een grafzerk uit 1809, een grafzerk uit 1819.*"

Het rijksmonument is in 1980 aangewezen en bestaat uit de drie grafzerken binnen de fundering van de voormalige kerk die in 2015 is gesloopt, één grafzerk die voor de voormalige kerk ligt en dertien grafzerken op het kerkhof ernaast. De zerken liggen op beide eerder genoemde kadastrale percelen. De kerkfunderingen die er ook nog liggen vallen dus niet onder de bescherming.

Ook gaat het om een archeologisch rijksmonument (45976) waarvan de omschrijving luidt: "*Wierde. Datering: omstreeks begin jaartelling.*" De bescherming geldt sinds 1975, bestaat uit de wierde en omvat ook de beide kadastrale percelen D 1104 en D 1105.

In dit plan zijn werkzaamheden omschreven die het archeologische rijksmonument aangaan, zoals de aan te brengen paalfundering in de wierde. Ik adviseer u tijdig contact op te nemen met de archeologische vergunningverlener.

Dit advies is beperkt tot de gebouwde monumenten. Daarom kan ik alleen iets zeggen over de werkzaamheden die gevolgen kunnen hebben voor de grafzerken.

Motivering

Het plan lezende concludeer ik dat de voorgenomen werkzaamheden alleen plaatsvinden rondom de drie zerken die zich in het voormalige koor bevinden en op dit moment met hout worden afgedekt. De grafzerken die buiten de voormalige kerk liggen vallen buiten dit plan. Ik neem aan dat voor de uitvoering van dit plan de zerken niet hoeven worden gelicht, (tijdelijk) verplaatst of in de opslag gaan. Ik adviseer de zerken ten tijde van de uitvoering goed te beschermen met een passende constructie om beschadigingen te voorkomen. Dit advies geldt ook voor de andere grafzerken, ook die zich buiten de kerkfundering bevinden en die door rijdend materieel, het inrichten van een bouwplaats o.i.d. beschadigd kunnen raken.

Aangezien de grafzerken zelf niet worden aangetast heb ik geen zwaarwegende bezwaren tegen dit plan. Toch wil ik u wijzen op wellicht een ander resultaat dan in de planvorming wordt geschetst. Door het afdekken van de grafzerken en het plaatsen van een glasplaat kan er vochtophoping, condensatie, ontstaan die op den duur weer kan leiden tot plantjes en beestjes. Is er rekening gehouden met de afvoer van het vocht, voldoende ventilatie en het regelmatig schoonmaken van de glasplaat? Door een met plantjes en aanslag dichtgegroeid glas zijn de grafzerken niet meer goed zichtbaar. Het is raadzaam hier vooraf een werkbare oplossing voor te vinden.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de staatssecretaris van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,